

ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดิน

ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของพนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของพนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของพนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๓

(๒) ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจการแผ่นดิน” หมายความว่า ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เลขาธิการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑

เครื่องแบบพนักงาน

ข้อ ๖ เครื่องแบบพนักงาน มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบพิธีการ มี ๔ ประเภท

- (ก) เครื่องแบบปกติขาว
- (ข) เครื่องแบบครึ่งยศ
- (ค) เครื่องแบบเต็มยศ
- (ง) เครื่องแบบสโมสร
- (๒) เครื่องแบบปฏิบัติการ มี ๒ ประเภท
 - (ก) เครื่องแบบสีทากีคอพับ
 - (ข) เครื่องแบบสีทากีคอแบะ

ให้นำกฎสำนักนายกรัฐมนตรีออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ในส่วนที่กำหนดสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ มาใช้บังคับกับการแต่งเครื่องแบบของพนักงานโดยอนุโลม เว้นแต่อินทธนู เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๗ ให้ใช้อินทธนูสำหรับการแต่งเครื่องแบบของพนักงาน ดังนี้

(๑) เครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้อินทธนูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทาสีดำ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองลายครุฑพ่าห์ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร อินทธนูมีลายดังนี้

(ก) พนักงาน ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและระดับทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหาร มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทธนู และให้มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร ปิดที่ฐานล่างของอินทธนู และให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับที่กึ่งกลางบนอินทธนู ตามแบบท้ายระเบียบแบบที่ ๑

(ข) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทธนู และให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับที่กึ่งกลางบนอินทธนู ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๒

(ค) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทธนู ไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทธนู และให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับที่กึ่งกลางบนอินทธนู ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๓

(ง) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทธนู ไม่เกินครึ่งหนึ่ง

ของอินทรรู และให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับที่กึ่งกลางบนอินทรรู ตามแบบท้ายระเบียบแบบที่ ๔

(๒) เครื่องแบบปฏิบัติการ ให้ใช้อินทรรูอ่อน มีลักษณะดังนี้

(ก) พนักงาน ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและระดับทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหาร มีแถบสีทองกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และให้ประดับเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนกึ่งกลางแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๕

(ข) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น มีแถบสีทองกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และให้ประดับเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนพื้นอินทรรูภายในขมวดวงกลม ฐานของเครื่องหมายแสดงสังกัดอยู่เหนือแถบล่าง ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๖

(ค) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรู ๓ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และให้ประดับเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนพื้นอินทรรูภายในขมวดวงกลม ฐานของเครื่องหมายแสดงสังกัดอยู่เหนือแถบล่าง ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๗

(ง) พนักงาน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรู ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และให้ประดับเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนพื้นอินทรรูภายในขมวดวงกลม ฐานของเครื่องหมายแสดงสังกัดอยู่เหนือแถบล่าง ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๘

ข้อ ๘ ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดสำหรับพนักงาน เป็นดวงตรารูปอาร์ม ตรงกลางมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้นมีช่อชัยพฤกษ์ประกอบอยู่ด้านข้างทั้งสองข้าง ใต้พานเป็นแถบแพรอักษรมีชื่อบุชบกประกอบอยู่ด้านบน ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๙

หมวด ๒
เครื่องแบบลูกจ้าง

ข้อ ๙ เครื่องแบบลูกจ้าง มี ๒ ชนิด ดังนี้

(๑) เครื่องแบบพิธีการ คือ เครื่องแบบปกติขาว

(๒) เครื่องแบบปฏิบัติการ คือ เครื่องแบบสีทอสีคอพับ

ให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๗ ในส่วนที่กำหนดสำหรับลูกจ้างประจำของส่วนราชการ มาใช้บังคับกับการแต่งเครื่องแบบของลูกจ้างโดยอนุโลม เว้นแต่ อินทรี และเครื่องหมายแสดงสังกัด ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ให้ใช้อินทรีสำหรับการแต่งเครื่องแบบของลูกจ้าง ดังนี้

(๑) เครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้อินทรีแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีกหลาดสีดำ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองลายครุฑพ่าห์ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร อินทรีนี้มีลาย ดังนี้

(ก) ลูกจ้างประจำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายดอก ประจายามและใบเทศ มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรี ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๑๐

(ข) ลูกจ้างชั่วคราว มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักดุนสีทองลายดอก ประจายามและใบเทศ มีดอก ๑ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรี ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๑๑

(๒) เครื่องแบบปฏิบัติการ ให้ใช้อินทรีอ่อน มีลักษณะดังนี้

(ก) ลูกจ้างประจำ ให้ใช้อินทรีอ่อนสีทอง มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ และมีวงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน ให้เว้นระยะระหว่างแถบ ๖ มิลลิเมตร ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๑๒

(ข) ลูกจ้างชั่วคราว ให้ใช้อินทรีอ่อนสีทอง มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ และมีวงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน ตามแบบท้ายระเบียบ แบบที่ ๑๓

ข้อ ๑๑ เครื่องหมายแสดงสังกัดสำหรับลูกจ้าง ให้ใช้ตามข้อ ๘ ของระเบียบนี้ ทำด้วยโลหะ โปร่งสีทอง เป็นตราสัญลักษณ์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อ ตอนหน้าทั้งสองข้าง

หมวด ๓
การแต่งเครื่องแบบและการแต่งกาย

ข้อ ๑๒ การแต่งเครื่องแบบตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหมายกำหนดการ คำสั่งของผู้ตรวจการแผ่นดิน คำสั่งหรือประกาศของสำนักงาน ในโอกาสอันควร

ข้อ ๑๓ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แพรแถบย่อและดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในประเภท ตระกูล หรือชั้นตราใด ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น

ข้อ ๑๔ พนักงานและลูกจ้างซึ่งมีสิทธิประดับเครื่องหมายแสดงความสามารถ เครื่องหมาย เชิดชูเกียรติ หรือเครื่องหมายกิตติมศักดิ์ เข็มแสดงวิทยฐานะ และเครื่องหมายหรือเข็มอื่นใดแล้วแต่กรณี ให้สามารถประดับเครื่องหมายหรือเข็มนั้นตามระเบียบของทางราชการหรือระเบียบของหน่วยงาน นั้นได้ตามสมควร

ข้อ ๑๕ การแต่งกายของพนักงานและลูกจ้างในการปฏิบัติงาน หรือการแต่งกายตามเทศกาล หรือตามที่หน่วยงานอื่นขอความร่วมมือ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนด โดยคำนึงถึงความสะดวกและ เหมาะสมในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง

ข้อ ๑๖ อธิบดีพนักงานที่เกษียณอายุให้ใช้เครื่องแบบและส่วนประกอบของเครื่องแบบ เช่นเดียวกับพนักงาน โดยให้ติดเครื่องหมายอักษรย่อ “นก” ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒.๕ เซนติเมตร ทอกเสื้อเบื้องขวา

อดีตพนักงานที่ได้รับอนุญาตให้ลาออก หากประสงค์จะแต่งเครื่องแบบและส่วนประกอบ ของเครื่องแบบเช่นเดียวกับพนักงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเลขาธิการเป็นรายกรณี

ข้อ ๑๗ อดีตพนักงานตามข้อ ๑๖ ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบ

(๑) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๔) ประพฤติตนในทางที่อาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของสำนักงาน และเลขาธิการโดย ความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน สั่งให้ผู้นั้นงดแต่งเครื่องแบบในระยะเวลาที่กำหนดหรือตลอดไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๘ ให้เครื่องแบบและการแต่งกายตามระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วย เครื่องแบบและการแต่งกายของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติตาม ระเบียบนี้ได้ซึ่งต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อินทราณเครื่องแบบพิธีการสำหรับพนักงานสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

แบบที่ ๑

ตำแหน่งประภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
และระดับทรงคุณวุฒิ
ตำแหน่งประภทอำนวยการระดับสูง
ตำแหน่งประภทบริหาร

แบบที่ ๒

ตำแหน่งประภททั่วไป ระดับอาวุโส
ตำแหน่งประภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
และระดับชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งประภทอำนวยการระดับต้น

แบบที่ ๓

ตำแหน่งประภททั่วไป ระดับชำนาญงาน
ตำแหน่งประภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

แบบที่ ๔

ตำแหน่งประภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน

อินทรรูปเครื่องแบบปฏิบัติการสำหรับพนักงานสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

แบบที่ ๕

ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
และระดับทรงคุณวุฒิ
ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง
ตำแหน่งประเภทบริหาร

แบบที่ ๖

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส
ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
และระดับชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น

แบบที่ ๗

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน
ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

แบบที่ ๘

ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน

เครื่องหมายแสดงสังกัดสำหรับพนักงานและลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

แบบที่ ๙

เป็นดวงตรารูปอาร์ม ตรงกลางมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประดิษฐาน
อยู่บนพานสองชั้นมีช่อชัยพฤกษ์ประกอบอยู่ด้านข้างทั้งสองข้าง ใต้พานเป็นแถบแพรอักษรมีชুমุขบก
ประกอบอยู่ด้านล่าง ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ

อินทราณเครื่องแบบพิธีการสำหรับลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

แบบที่ ๑๐

ตำแหน่งลูกจ้างประจำ

แบบที่ ๑๑

ตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว

อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติการสำหรับลูกจ้างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

แบบที่ ๑๒

ตำแหน่งลูกจ้างประจำ

แบบที่ ๑๓

ตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว